

Foraar i vort Hjerte

Taler

Bjørnstjerne Bjørnson

Dato

14 desember 1899

Sted

Bergen

Omstendigheter

Fest for det nylig lovfestede "rene flagg"

1 Jeg takker inderlig for Modtagelsen, men jeg maa begynde med at sige, at jeg er
en Smule desorienteret, først ved at være kommen saa forfærdelig højt op, og for
det andet fordi jeg troede, jeg skulde komme med en Festtale, og istedet for det
har man annonceret et Foredrag. Jeg vil slet ikke holde et Foredrag. Jeg vil blive
5 tro, det jeg er kommen med; jeg er kommen med den Tanke, at vi skulde sidde
ved en hel Del lysende Borde og jeg staa med Glas i Haand og tale til Eder, og
saadan vil jeg tale nu. Det ved jeg jo meget godt, at hvordan jeg end taler (og jeg
er bange, jeg ikveld ikke kommer til at tale særlig godt), at hvordan jeg end taler,
kommer jeg til at staa under den Forventning, I bringer mod mig, naar jeg
10 kommer saa langvejs rejsende. I tror, jeg kommer med noget særlig udmærket.
Dette vidste jeg, før jeg rejste, og naar jeg lige fuldt er rejst, er jeg forberedt paa
Skuffelsen. Jeg tager paa mig det Nederlag.

15 Det er ikke Talen, det denne Gang skulde komme an paa. Jeg staar her som
Sendemand fra Østland til Vestland. Jeg vil stille mig under dette samlende
Flagmerke som Sendemand fra Østland til Vestland. Jeg er ikke valgt til det. Jeg
er kommen af egen Drift efter ærefuldt Kald, og jeg gjør mig til af det, fordi jeg
tror mangan en om han end var valgt, rejste han ikke alligevel. De yngre forstaar
20 ikke, hvad jeg mener, fordi de tror, man kan danse fra Bergen og tilbage igjen,
men de ældre og de gamle forstaar det.

Jeg staar her som Sendemand fra Østlandet til Vestlandet med fuld Tak til
25 Bergenserne. De var det ældste Kulturcentrum her i Norge, var længe det eneste,
og fordi de var de ældste, saa har de kunnet blive ved at give os rige Gaver til den
sidste Dag. Jeg er kommen for at takke for disse rige Gaver. De har været med at

give os Væxt op til denne Stund. Uden disse Gaver havde vi ikke naaet den.

30

Jeg kommer ogsaa for at takke for det Frisind og den Selvstændighedens Aand, som har været med at redde dette Flag. Det svigtedes rundt om, og fra de andre af vore større Byer fik det ingen Hjælp, ikke fra Kristiania, ikke fra Trondhjem, 35 Bergen stod alene, men stod!

Og saa vilde jeg da gaa over til at tale ved denne Rosernes Fest. Rosernes Fest midtvinters. Men førend jeg kan tage de Ord op, som jeg derom har at sige, er 40 det, som jeg fornemmer, at onde Vætter staar udenfor Vinduerne. Dem maa vi først kyse væk. Med gode Ord skal vi kyse dem væk, og vi skal gjerne gaa udenfor og raabe Ordet Fred og bede dem komme ind! Vi har intet ondt isinde mod nogen, men vi maa faa Fred for dem i vort eget Sind, før vi fuldt ud kan gaa over til at fejre Rosernes Fest.

45

Det er for det første Sverige, jeg fra denne Plads vil tale til. Om jeg nu kunde blive hørt fra Vesterhavet ind over Halvøen helt til Sverige, saa vilde jeg sige dem det, hvad I alle vilde sige dem, om I stod her i mit Sted; hele Norge vilde sige det: 50 det er ikke Eders Farver vi har imod. Dem agter og ærer vi, de gamle historiske, svenske Farver; men det er Eders Farver i vort Flag.

Det er ikke Sverige, vi har noget imod, ikke det gamle historiske Folk, som vi 55 meget godt ved i meget er mere storslaaet end vi. Men det er Sveriges Haand i vort. Det er ikke Foreningen, vi har noget imod, den vil vi holde, saa længe det er os muligt. Det er et Forbund med Sverige vi ønsker, men ikke af anden Art end det, hvori vi er et aldeles selvstændigt Folk.

60

Jeg vil være hørt i Sverige, naar jeg paa alle norske Mænds og norske Kvinders Vegne raaber ind til dem: Vor Selvstændighed maa I ikke tro er en Fare for vort Forbund. Den er bare et Pant mere. I vil dog hellere være forenet med et Folk, der har samme Æresfølelse, som I selv har.

65

Vi skjønner ligesaa godt som nogen svensk Mand og Kvinde, at vi maa staa sammen, at det er laget slig af Naturens Haand: Ryg mod Ryg. Vi forstaar saa
70 godt som de, at det gjælder Troskab, og den skal de faa fra os, men saa skulde de helt ud respektere vor Selvstændighedstrang.

Jeg synes, de skulde ære dette hos os. Jeg forundrer mig over, at de ikke har en
75 meget højere Følelse af, at Troskaben voxer med Æresfølelsen. Jeg undrer mig over dette.

Saa er det de andre, som jeg vil tale til. Det er vore Venner paa den anden Side,
80 Højre. Jeg vil, jeg haaber paa alles Vegne, som er her tilstede, jeg haaber paa hele Venstres Vegne, - jeg vil begynde med at takke Højre, fordi de stod sammen med os, saa at det blev til Alvor med Flaget. Det er mangen en, som ikke forstaar, at det er Takværd. Men det er mangen Gang tungt for en ærekjær Mand at lyde Loven. Hver Gang det sker som i 1895 og nu igjen i 1899, at de
85 loyalt stiller sig paa vor Side, takker vi dem for det. Og jeg vil minde om, at det utvilsomt var det, som gjorde, at Loven blev respekteret. "Hvad der er Lov i Norge, skal respekteres". Det er Ord, som vi takker for. I maa ikke tro, at Loven var bleven respekteret, hvis ikke et enigt Norge havde staaet bag.

90 Det vil jeg tage som et Varsel; det vilde jeg skulde gaa videre. Nu er her jo en Tilslutning, som byder sig frem af sig selv. Skjönt det er Politik, maa jeg nævne det. Hvem kan holde Fest i Norge uden at tale Politik? Saalænge jeg har været med, og det er nu en lang Tid, har jeg ikke seet noget Øjeblik saa gunstigt for en
95 Sammenslutning om en eneste Sag af alle Partier i Norge. Det vi før har stridt om, det er færdigt. Det er kun den unionelle Sag, som staar mellem os, og det er af den kun en eneste Ting, som nu kan løses, og det er Konsulatsagen. Jeg tror, den er Højre ligesaa magtpaaliggende som den er os. Og vi har seet det tredje Parti, det moderate, tage den op. Skulde det ikke være muligt, at vi enedes om
100 denne Sag? Og er det ikke det rette Øjeblik at sige det nu? Skulde det ikke være muligt, at alle tre Partier satte Konsulatsagen op saaledes, at den større Sag om Udenrigsministeren ikke blev rørt eller stanset? Jeg tror, at en saadan Appell maatte kunne naa frem. Vi er da ikke alle først Politikere, først moderate, først Højre, først Venstre? Vi er dog alle først Nordmænd. Om vi fik en liden Pause i
105 at prygle hverandre, en ganske liden Pause, hvori vi samledes om det, som var os

alle kjærest. Vi vilde voxe paa det. Vi trænger at voxe. Der er noget i disse
Kampe, som minker os. Jeg har seet det paa nærmere Hold. Jeg har havt
Lejlighed til det. Vi trænger en Gang imellem at staa sammen uden Strid. Vi vil
110 staa os godt paa det.

Saa tænker jeg, jeg herved har faaet de onde Vætter til at gaa fra Vinduet, saa vi
føler os for os selv, og da vil jeg sige nogle korte Ord om den Fest, som jeg har
115 tilladt mig at kalde Rosernes Fest midtvinters i Norge.

Der blev slaaet paa af den Herre, som indledede, at det var tyve Aar, vi havde
holdt paa med denne Sag. Ja, det er ikke den eneste, vi har holdt paa med. Jeg vil
120 faa Lov til at nævne, hvad jeg netop læste i en Avis, som kommer ud her i
Bergen, at Flaget er det eneste, vi i alle disse Kampens Aar har vundet. Nej, der
er noget, som er meget større. Flaget er bare sprunget ud af det, vi har vundet. Vi
har vundet en rigere Nationalfølelse; vi har vundet højere Æresfølelse, vi har
mere Mod som Folk nu; vi har mere Glæde af at være Nordmænd nu. Vi er da
125 ikke alle sammen i den Grad Jurister, at vi tæller vort Liv efter Paragrafer; der er
noget, som er større, højere, noget, som skaber Paragraferne.

Og dette er saa meget, at naar jeg ser tilbage paa den Dag, da vi begyndte med
130 Flaget, som paa mangen anden Kampdag i de Tider - der var onde Tider for
mange - saa er det mig idag som et Eventyr.

Jeg troede nok, men jeg troede ikke, jeg skulde opleve at staa sammen med et saa
135 modigt, sammenarbejdet Folk som det, jeg staar sammen med her idag.

Og da spørger jeg, hvad er der egentlig bagom al den politiske Partistrid, som har
skabt den Sejghed, den Frejdighed, denne voxende Kraft i det norske Folk? Og
da mindes jeg en Linje i en Sang fra min Barndom. De plejede i min Barndom at
140 synge ved Bordet, og vi fik være med at høre de vakre Viser.

Der er en eneste Linje, jeg aldrig glemmer, den lyder: "Thi der er Foraar i vort
Hjerte". Er den ikke gjort her vesterpaa, den Visen, saa er jeg ialfald sikker paa,

den er sunget mest her i Bergen. "Thi der er Foraar i vort Hjerte".

Naar jeg tænker mig idag, Mor Norge, vor gamle, vor evig unge Mor, ligesom
150 har sat sig hen i Vintersneen med Fanget fuldt af Roser, som hun nu vil uddele,
og hun begynder at lægge en i hver udstrakt Haand, give dem til hver brun
Næve, give dem til hver stilsfærdig Bondehaand, give dem til den unge Gut, til
den unge Pige, der engang skal blive Mor, - der fæster hun den paa Brystet -, give
dem til alle, som ber om at faa bære en Rose; naar jeg ser hende for mig sidde der
155 med Fanget fuldt og gi ud og gi ud, saa undrer jeg mig over, at hun har kunnet
det, hun, som engang var saa svag, havde det saa tungt og fattigt, har siddet saa
usigelig alene i Hundreder af Aar - forglemt, opgit - der er ikke hundrede Aar
siden, der spilledes Terning om hendes Liv - nu sidder hun der rig med Fanget
fuldt af Roser, og hun gir til alle, som vil have, - saa spørger jeg op til hende:
160 hvad er det dog for en mærkværdig Kraft i dig, at du har kunnet gjøre det? Jeg er
da saa sikker paa, at hun smiler til os og siger: "Thi der var Foraar i mit Hjerte".

Jeg tænkte saa ofte paa den lange Rejse, jeg nu gjorde, at det var ligesom en Del
af hendes Historie, jeg rejste igjennem frem til en Stund som denne -: Over de
165 islagte, bare Marker, koldt og haardt, de satte ikke engang Spor, eftersom vi fôr
frem, de negtet os Spor, gled forbi, som var vi ikke til, - gjennem trange Dale
bugtede vi os frem, opover det snelagte Fjeld, frysende koldt var det, huttetu, -
og saa ned gjennem en smal Dal igjen, hvor der var nogle faa fattige Hjem her og
der, og saa ud paa denne svarte Fjorden, forbi disse Fjeldene, der stamper ned i
170 Sjøen og siger: "Trold, vær dig selv nok". De skræmte langt borte fra, men
alligevel, hist og her nogle ganske smaa Huse, som havde kravlet opover Tærne
paa dem. Kanske havde de Roser indenfor Vinduerne. Ja, saa tænkte jeg: det er,
som disse Roser undervejs paa den lange kolde Rejse, vort Folk har gjort, der var
altid nogen Roser med. Jeg tænkte paa Holbergs-Rosen midt i vor Vinter. Men
175 saa kom jeg fremover, saa der blev mere Lys fra Land, flere og flere Huse og
ligesom varmere omkring mig, kom saa frem til Bergen, og nu er jeg her, hvor
der er Roser, hvor alle disse Øjne, jeg kan se mod mig, ogsaa er Roser, som bærer
Bud fra dem, de selv grodde op af, Slægt efter Slægt, til det nu er blet til Sum; for
denne store Flagrosen, den er bare Sum af alle de hundredetusen smaa.

180

Dette er vor Historie, for vi er jo et Vinterfolk, vi har alt det endnu i os, som
Vinteren giver; vi har Kulden, vi har Forsigtigheden, lige indtil det, at vi ikke

185 vover at gjøre noget. Vi har Tvil, vi har Mismod. Om I vil lægge Merke til, hvem
der faar Ros for at være en forstandig Mand, er det altid han, som lader være at
gjøre noget. Dersom I lægger Merke til, hvem der ansees for at kjende
Menneskene og faar Ros for det, det er han, som ser bare skidt i dem
allesammen. - Aa Herre Gud, hvor ofte jeg fra min tidlige Ungdom har havt en
190 Følelse af, at der var nogen, som havde sat sig i en Baad, gjorde sig tung og vilde
drages op mod Strømmen af mig. Jeg sled og halte for at faa den Fyren op mod
Strømmen, jeg vidste saa inderlig godt, at Knegten havde lyst at komme op, men
han vilde ikke udsætte sig for Skuffelsen, for Nederlaget, han vilde i Tilfælde ha
det over paa mig. Jeg skulde drage, og jeg drog, og drog og drog; thi jeg kan sige
195 med Sandhed: "thi der var Foraar i mit Hjerte". Og jeg er sikker paa, der er intet
godhjertet, intet fremadstræbende Menneske, som nu sidder Ansigt til Ansigt
med mig, som ikke ogsaa har havt noget forfærdeligt tungt at drage op mod
Strømmen. Det er norsk Arbejde, norsk Vinterarbejde, saa kommer det da an
paa, hvormeget Foraar vi har i vort Hjerte. Naar jeg gaar forbi et Vindu, og jeg i
200 Vinduet ser en Rose, saa siger jeg mig selv: der inde har de vundet over Vinteren,
den lille Rosen der er plejet af en, der har Foraar i sit Hjerte; der er Vinteren
overvunden. Jeg har allerede sagt det før om den store Flagrose, den er ikke
kommet af det politiske Arbejde, den er kommet af os, af de Hjem, vi har skabt,
af det gode Mod, vi har lagt til.

205

Naar eg hører dette Spørgsmaal, - kan vi komme længere? - da synes jeg
bestandig, det er selve Vinteren, der spørger. Den kolde Fyren, som tager efter os
og vil tage fra os, det er han, som spørger, om vi kan komme videre.

210

Men nu tror jeg det, at vi, som er sat saa langt mod Nord, vi har et intimere
Forhold, et vundet Forhold til Foraaret, som de andre sydligere Folk ikke har.
Jeg tror, Foraaret hos os er ligesom den fine Fjeldblomst, der halvfryser og lever
215 ligevel. Jeg tror, vi har en Evne til at kunne pleje endog den mindste lille
Vinterrose, saaledes, at den kan leve og være Symbol i Huset. Vi ser Vaaren i
den.

220 Jeg tror, at dette Folk maa kunne naa, hvad det vil, fordi jeg tror, det har meget
Foraar i sit Hjerte.

225 Nu maa vi da have saa meget, at vi kan faa Søsterroserne fri. Det er kun dette ene Flag, det private Flag, som er kommet helt frit; de andre har Dækbladene endnu ikke sluppet; det kommer an paa os, hvormeget Foraar vi har i os, om vi faar dem til at springe ud.

230

Jeg vil med det samme sige, at Vinteren havde Tag i Flaget, da de gjorde det til to Flag, et med Split og et i en Kvadrat. Dette med Splitten, det vil splitte, det deler os i to Stænder, almindelige skikkelige Folk og Bureaukrater. Det er noget vinterkoldt i det, synes jeg. Naar et Folk som Amerikanerne kan hjælpe sig med
235 et eneste Flag, baade til Hverdags og Højtid, baade for Præsidenten og Folket, og naar et Folk som det franske, som har saa stort og gammelt Ry, har et eneste Flag, saa synes jeg, at vi to Millioner Nordmænd ogsaa maatte kunne hjælpe os med et eneste Flag.

240

Vi maa videre som Folk, vi maa faa det, vi endnu ikke har. Denne Fest maa være, som om vi rækker hverandre en Styrkedrik undervejs. Jeg ser ind i dit Øje, og du ser ind i mit Øje, og mit siger tydelig til dig: ja, nu gaar vi videre, og det samme ser jeg i dit: ja, nu gaar vi videre! Vi fester ikke alene for det, som er fuldbyrdet;
245 vi fester ogsaa for at tage Glæde og Mod deraf til at gaa videre; derfor er det, vi fester.

Ja, dette var, hvad jeg havde at sige ved Rosernes Fest midtvinters i Norge. Skal
250 vi saa samle os om et Ønske, at det maa gro under det norske Flag, at det maa faa sine Søsterroser til at aabne sig, og at dette maa være Symboler for alt, hvad der aabner sig i Norge, hvis det er sandt, at der er Foraar i vort Hjerte.

255 Et Hurra for vort Flag!

Kilde

Bergens Tidende, 15. desember 1899

URI

260

<https://www.virksommeord.no/tale/foraar-i-vort-hjerte>